

Fábián Béla dr., országgyűlési képviselő. 1889 aug. 13-án született Tállyán, a Tokaj-Hegyalján. Gimnáziumi tanulmányait a kassai premontrei és a sátoraljaujhelyi piarista

főgimnáziumban, egyetemi tanulmányait a budapesti és a bécsi egyetemeken végezte. A háboru kitörésekor a kassai 34. gyalogezredhez vonult be, innen a Molináryezredhez helyezték át

és ezzel az ezreddel vonult a harctérre. Részt vett az uzsoki csatákban, a gorlicei áttörésben. Horucskónál szakaszával 300 foglyot ejtett. A lemergi előnyomulásnál, 1915 jun. 8-án, sebesülten fogságba jutott. Kieven és Moszkván keresztül Turkesztán kor-

mányzóság fővárosába, Taskendbe vittek s mikor itt a fogolytábort látogató svéd bizottság előtt a hadifoglyok halálozásának okait, a kolera és kiütéses tifusz pusztítását feltárta, büntetésből 1916 jun. 16-án Kelet-Szibériába küldötték a kamsatkai határon fekvő krasznája-rjecskai büntető-táborba: a tropusok országából az örök fagy birodalmába. A hadifogolytábor magyarjai részére Priamurje (Amur vidék) címmel napilapot és Fogolyvasárnap címmel képes hetilapot szerkesztett. 1918 februárjában négy társával egyetemben Mandzsurián, Mongolián, Kelet-Kinán és a bolseviki Oroszországon keresztül megszökött, hogy hazaérkezve a legerősebb sajtópropagandát kezdje a bolsevizmus ellen. Közben kir. büntető-törvényszéki bíró lett a budapesti büntető-törvényszéken. A proletárdiktatura

idején egyike volt az első letartóztatottaknak; 18 napig ült magánzárkában a Markó-utcai fogházban és további négy hétig a gyűjtőfogházban tartották fogva. A proletárdiktatura bukása után a budapesti társadalmi egyesületekben tartott előadásaiban óva intett a jobboldali szélsőségektől. A budapesti községi választások alkalmával, 1920 júliusában, a Terézváros törvényhatósági bizottsági taggá választotta. Azóta harcos tagja a budapesti községi demokratapártnak s mint ilyen, sokszor keveredett éles konfliktusba a törvényhatósági közgyűlés többségi pártjával. A főváros közgyűlésén és a Házban is erős akcióit fejtett ki a hadifoglyok hazahozatala érdekében és általában mozzatója volt minden törekvésnek, mely a hadifoglyokat hazájuknak vissza akarta szerezni. Az Erzsébetvárosi Demokrata Körben Wolff Károly ellen intézett egyik beszéde miatt a Keresztény Községi Párt tagjai részéről súlyos, szóbeli támadások érték, amelyekért fegyveresen vett elégtételt. Az 1922. évi nemzetgyűlési választások alkalmával a pestkörnyéki kerületben mint a demokratapárt listavezetője kapott mandátumot. A forgalmiadó eltörléséért s az adózási rendszer igazságosságáért folytatott küzdelmével a fővárosi és budapestvidéki kispolgárság körében rendkívüli népszerűsége tett szert. 1926 telén újból a pestkörnyéki kerület választotta meg a nemzeti demokratapárt listájának első helyén. A Ház megalakulásakor korjegyzői tisztséget töltött be.

Fábián István, volt nemzetgyűlési képviselő. 1882-ben született Cegléden, kisgazda családból. Középiskolai elvégzése után szülei 60 holdas birtokán gazdálkodott és tizenöt esztendei kitartó munkával annyira vitte, hogy már 1000 hold saját földje és 4000 holdat kitevő bérlete volt. Mindig segítette a szegény néposztályt és különösen a háború alatt támogatott sok családot. Akkor hadiözvegyeknek és rokkantaknak többszáz hold földet osztott ki teljesen ingyen, felszántva és bevetve. Az első nemzetgyűlésen az abonyi kerü-

letet képviselte kisgazdapárti programmal.

Falcione Árpád, volt országgyűlési képviselő. 1875 okt. 4-én született Zomborban. Tanulmányai elvégzése után, 1901-ben, megszerezte az ügyvédi diplomát és mint kir. közjegyzőhelyettes működött 1904-ig, amikor megházasodva visszavonult pusztadubokai birtokára, ahol gazdálkodással foglalkozott. Hosszabb utazásokat tett külföldön; vezetőszerepet játszott szülővárosának életében. 1910-ben a kerényi kerület választotta képviselőjévé nemzeti munkapárti programmal.

Falussy Árpád, volt országgyűlési képviselő. 1865. márc. 15-én született. Tanulmányai elvégzése után ügyvédi oklevelet nyert, majd Budapesten folytatott ügyvédi gyakorlatot. 1906-tól 1910-ig Szatmármegye és Szatmár város főispánja volt, azután pedig országgyűlési képviselővé választották. 1911-ben jelent meg a „Nemzetiségek helyzete Magyarországon és külföldön“ című munkája. Jelenleg Erdélyben lakik és résztvesz a Magyar Párt munkájában.

Fangler Béla, volt nemzetgyűlési képviselő. 1877-ben született Zalaegerszegen. Egyetemi tanulmányainak elvégzése után Zala vármegyében a közigazgatás szolgálatába lépett s 1907-ben vármegyei árvaszéki ülnök lett. A kömmün alatt ő szervezte meg az alsólendvai ellenforradalmat, amelynek leveretése után a kommunisták huszonöt társával együtt Budapestre hurcolták, ahol halálra ítélték. Válogatott kínzásokat kellett átszenvednie, amíg végül közölték vele, hogy büntetését kegyelemből életfogytiglani fegyházra változtatták. A gyűjtőfogházban, ahol raboskodott, megtanulta az asztalos mesterséget. Az első nemzetgyűlésen a zalabaksai kerületet képviselte kereszténypárti programmal.

Faragó Antal, volt országgyűlési képviselő. 1855. júl. 13-án született Csongrádon. Tanulmányai elvégzése után birtokain gazdálkodott. Az 1905. és 1906. évi választások alkalmával a csongrádi kerület függetlenségi és 48-as párti programmal képviselővé választotta. E kerület mandátumát nyerte el 1910-ben is Justh-párti programmal.

Farkas Béla dr. (alsótakáchi), főispán. 1885-ben született Székesfehérváron. Középiskolái elvégzése után jogot hallgatott Budapesten, majd német és olasz egyetemeken.

Az ügyvédi diploma megszerzése után ügyvédi gyakorlatot folytatott. Több évig élt külföldön, ahol főként a szövetségi kérdéseket tanulmányozta. A háboru alatt katonai szolgálatot teljesített,

majd a földmivelésügyi miniszteriumba került, ahonnan nagyobb tanulmányutra küldték ki Olaszországba. A minisztériumban min. osztálytanácsosi rangot ért el. 1926-ban nevezték ki Csongrád vármegye főispánjává. A Faluszövetséggel kapcsolatban a gazdatársadalom érdekében sok jelentős és eredményes akciót kezdeményezett.

Farkas Elek, felsőházi tag. 1871-ben született Kiskunhalason. A kiskunhalasi főgimnázium elvégzése után a magyaróvári gazdasági akadémián szerezte meg a gazdaoklevelet s azóta kiskunhalasi birtokán gazdálkodik. Ugy mezőgazdasági, mint általában gazdasági téren agilis munkásságot fejt ki. Több mint husz év óta virilis tagja Pestvármegye törvényhatósági bizottságának, amelyben jelentős szerepet játszik. Első ízben tagja a törvényhozásnak. Pestvármegye törvényhatósága küldötte be a felsőházba.

Farkas Elemér dr. (alsótakáchi), országgyűlési képviselő. 1886-ban született Hercegfalván, Fejérmegyében. Középiskoláinak elvégzése után a pécsi jogaka-

démiát hallgatta, majd a kolozsvári egyetemen államtudományi doktorátust szerzett. A kereskedelmi iskolát is elvégezte. Tanulmányainak befejezése után két évig a Hazai Bank tisztviselője volt, majd a honvédelmi minisztériumba került s ott miniszteri tanácsos lett. A világháboruban mint a cs. és kir. 11. dragonyos ezred főhadnagya, majd századosa, az orosz harctéren teljesített szolgálatot s a kardokkal ékesített sig-

num laudissal tüntették ki. Tökéletesen beszéli a német és francia nyelvet, hosszabb tanulmányutakat tett Németországban, Olaszországban, Franciaországban, Bulgáriában és Szerbiában. Behatóan foglalkozik ipari kérdésekkel és művészeti tanulmányokkal. A politikai élettel első ízben a második nemzetgyűlésen került vonatkozásba, amikor az időközi választások során 1926 októberében néhány Hir György kerülete, a hercegfalvi választókerület, egységspárti programmal képviselőjévé választotta. Az országgyűlésbe ugyancsak a hercegfalvi kerület küldötte be egyhangu mandátummal, egységspárti programmal.

Farkas Géza (farkasfalvi), országgyűlési képviselő. 1874-ben született Rimaszombatban. A Ludovika Akadémiát és a lovasiskolát Budapesten végezte el, majd folytatta tanulmányait a bécsi lovaglótanárképzőben és a cs. és kir. udvari magasiskolában. Résztvett a világháboruban az orosz harctéren és az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért legfelsőbb dicséző elismerésben részesült. Hosszabb tanulmányuton volt Svájcban, Olaszországban, Franciaországban, Oroszországban, Algírban és Dalmáciában. Abaujtorna vármegye törvényhatósági és közigazgatási bizottságának tagja. Első ízben tagja a parlamentnek. A szikszói kerületben egységspárti programmal választották meg.

Farkas Gyula dr. (dörgicsei és kapornaki), országgyűlési képviselő. 1877-ben született Perkupán, Abaujmegyében. Középiskoláit Rozsnyón és Kassán, a jogot Kassán és Budapesten végezte el. 1907 óta Edelényben gyakorló ügyvéd. A háboru kitörésekor bevonult és mint tartalékos százados az orosz s román harctéren teljesített szolgálatot. Itt fogságba került s másfél évig volt román hadifogságban. Az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért többször kitüntették. Borsodvármegye közéletében élénk szerepet játszik. Borsod-, Gömör-, Kishont- és Abaujtorna vármegye tb. tiszti főügyésze. Első ízben tagja a parlamentnek. Edelényben választották meg, mint egységspárti nem hivatalos jelöltet.

Farkas István, országgyűlési képviselő. 1869-ben született Tihanyban. Atyja földműves volt. Elemi iskolái el-

végzése után cipészinás lett Veszprém-ben, felszabadulása után pedig beutazta az országot. 1890-ben sodródott bele a munkásmozgalomba. Közben Nagyváradra került, ott élénk tevékenységet fejtett ki a cipészek megszervezése terén, de később hat társával együtt örök időkre kitiltották a város területéről. Katonai éveinek lezolgálása után Budapestre jött. Itt egy ideig a cipészek szaklapját szerkesztette, majd a cipésziparosok és segédek betegsegélyező pénztárának tisztviselője lett. 1911-ben a Magyarországi Szociáldemokratapárt titkárságába hívták meg s azóta a párt főtitkári tisztségét tölti be. A szociáldemokrata lapokban számos cikke jelent meg. 1922-ben Budapest III. kerülete nemzetgyűlési képviselővé választotta. Felszólalásaival gyakran támasztott nagy viharokat a Házban. Az Eskütt-üggyel kapcsolatban támadt vihar alkalmával őt is kivezették és 20 napra kitiltották az ülésekről. Éles támadásokban volt része, amikor 1925 elején a házszabályrevízió miatt passzivításban levő szociáldemokratapárt nevében levelet irt az „Emberi Jogok Ligájá”-hoz, amelyben vádat emelt a magyar kormány ellen és állítólag francia beavatkozást kért a kormány eltávolítására. A szociáldemokraták bécsi döntőbírósa előtt, amely a Magyarországi Szociáldemokrata Párt politikai magatartásával foglalkozott, ő képviselte a magyarországi szervezeteket. Beniczky Ödön 1925 nyarán történt letartóztatása kapcsán nagy vihart keltő beszédet mondott a Házban, amiért a mentelmi bizottság három ülésről kitiltotta. Az országgyűlésbe ugyancsak a budapesti III. lajstromos választókerület küldötte be a szociáldemokratapárt programjával.

Farkas Kálmán (*farkasfalvi*), nyug. h. államtitkár. 1859 nov. 17-én született Lovasberényben. A budapesti műegyetemen szerzett gépészmérnöki diplomát, majd 1884-ben a földmívelésügyi minisztériumban kezdte meg közszolgálati pályáját. Itt működött 1910-ig, 1911-től 1918-ig a belügyminisztériumba, azután pedig 1921-ig a népjóléti minisztériumba volt beosztva, amikor h. államtitkári rangban nyugdíjba ment. Nagy irodalmi munkásságot fejtett ki s a városesatornázásról megjelent művét a Magyar

Mérnök Egylet nagy aranyérmével tüntették ki 1895-ben. Munkássága elismerésül többször részesült magas kitüntetésben.

Farkas Pál, volt országgyűlési képviselő. 1878 nov. 27-én született Budapestben. Középiskolái elvégzése után jogot hallgatott, majd ügyvédi oklevelet szerzett, emellett azonban behatóan foglalkozott történelmi és filozófiai tanulmányokkal is. Az egyetemen az ifjúsági életben tevékeny részt vett. Jogi munkássága mellett az irodalomban is szép sikereket aratott. Több darabját mutatta be a Nemzeti Színház és számos regénye közül igen sok szintén szép sikert aratott. Egyik legismertebb és legnépszerűbb regénye volt a háboru alatt megjelent „Egy önkéntes naplója”. Adorján Andorral és Seress Lászlóval írta Forradalom és Császárság című nyolckötetes munkáját. Egyiptomról és Palesztináról érdekes utelirása jelent meg. De nagy sikert arattak a komoly problémákkal foglalkozó művei is: A szociálistmus története, Az oláh kérdés, Amerikai kivándorlás, Osztyárharcok a XIX. században, Staatsstreich und Gegenrevolution in der Türkei. A Petőfi Társaság 1910-ben választotta tagjai sorába. A képviselőházban nemzeti munkapárti programmal a szászvárosi kerületet képviselte. Meghalt Budapesten, 1921 ápr. 23-án.

Farkas Tibor dr. (*boldogfai*), volt nemzetgyűlési képviselő. 1883-ban született Felsőbagodon, Zalavármegyében. Középiskoláit a bécsi Theréziánumban, a jogot a bécsi és budapesti egyetemeken végezte el és ügyvédi oklevelet szerzett. Cambridgeben folytatta tanulmányait és a London School of Economics and Politics-en tartott előadásokat a közgazdaságból és a közjogból. 1913-ban albirónak nevezték ki, de röviddel ezután kormánykiküldetésben Angliában nagy ipari gőpontonokon a sztrájkot és a munkáskérdést tanulmányozta. A háboru alatt a 11-ik huszárezrednél szolgált és mint kapitány került a frontról haza 1918-ban. A Károlyi kormánynak megtagadta a hivatali eskü letételét. Irodalmi téren kisebb értekezésein kívül Az amethallikus pénzfomákról irt angol nyelven könyvet, de ez a közbejött háboru miatt nem jelenhetett meg. Többizben résztvett az igazság-

ügyminisztérium kodifikálási munkálataiban. A nemzetgyűlési választások alkalmával a zalaegerszegi kerületben lépett föl.

Farkas Zoltán, volt országgyűlési képviselő. 1866-ban született a gömörme gyei Dulházán. A magyaróvári gazdasági akadémiát végezte, majd a bonni egyetem hallgatója volt. Hazatérve, rimatamásfalvai birtokán gazdálkodott. Nemzeti munkapárti programmal a rimaszombati kerület mandátumát nyerte el 1910-ben.

Fáy Aladár dr. (fáji), ny. államtitkár. 1864 márc. 1-én született Mohorán, Nógrádmegyében. Középiskolái elvégzése után, a bécsi egyetem orvosi fakultásának hallgatója volt s 1889-ben kapta meg az orvosi diplomát. Három évi kórházi szolgálat után 1892—1895-ig a haditengerészetnél mint fregattorvos működött. 1896-tól 1918-ig a belügyminisztériumban

volt beosztva. 1909-ben közegészségügyi főfelügyelő lett s ő intézte a tuberkulózis elleni küzdelem központi irányítását. 1917-ben nevezték ki orsz. tuberkulózis elleni felügyelőnek min. tanácsosi rangban. 1918-ban a népjóléti és közegészségügyi minisztériumba helyezték át. A kommun alatt kénytelen volt elmenekülni a fővárosból s vidéken élt, ahol részt vett az ellenforradalmi mozgalmakban. 1919-ben nevezték ki a népjóléti minisztérium államtitkárává. 1925-ben vonult nyugalomba s ekkor a tuberkulózis elleni országos bizottság kormánybiztosa lett.

Fáy Gyula dr. volt nemzetgyűlési képviselő. 1866-ban született Budapesten. Középiskoláit a fővárosban végezte, majd jogi tanulmányokat folytatott s államtudományi doktor lett. 1877-ben Pestvármegye szolgálatába lépett, mint tiszteletbeli aljegyző s 1895-ig a vármegye szolgálatában maradt. 1891-ben fogalmazói ranggal a földmivelügyi miniszteriumba került. Ő alkotta meg

a most is érvényben levő cseléd- és munkaügyi szabályrendeletet. Mikor 1900-ban felállították az országos cseléd- és munkáspénztárt, annak élére került, mint az intézmény ügyvezető-igazgatója. Később miniszteri tanácsossá, majd h. államtitkárrá léptették elő. Az első nemzetgyűlési választások alkalmával a feledi kerület kiscgazdapárti programmal képviselővé választotta. A második nemzetgyűlési választásokon nagy szótöbbséggel újból megválasztották képviselőnek egységpárti programmal.

Fáy István dr. (fáji), országgyűlési képviselő. 1887-ben született a gömörme gyei Zádorházán. Jogi tanulmányait Budapesten végezte, ahol 1905-ben szerezte meg a jogtudományi doktorátust. 1910-ben, mint vármegyei aljegyző Gömör vármegye szolgálatába lépett. 1917-ben másodfőjegyző lett. A háboru alatt a cs. és kir. 2. huszárezred kötelékében szolgált és 42 hónapot töltött az orosz, román és olasz harctéren. Az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért többször kitüntették. Tanulmányutjai során bejárta Ausztriát, Olaszországot, Oroszországot, Romániát, Csehországot és Németországot. 1919 júliusában belépett Szegeden a nemzeti hadseregbe és annak tagja volt 1919 decemberéig. 1920-ban Gömör- és Kishont vármegye alispáni hivatalát vezette alispánhelyettesi minőségben egészen 1921. év elejéig. Az országgyűlési választásokon a gömörme gyei feledi kerület választotta meg nagy szótöbbséggel.

Fazekas Ágoston, volt országgyűlési képviselő, felsőházi póttag. 1859 máj. 27-én született Kiskunfélegyházán. Szülővárosában és Budapesten végezte gimnáziumi tanulmányait, azután pedig a budapesti egyetemen jogot hallgatott. Mint Pestme gyei aljegyzője kezdte meg közigazgatási pályáját. Tizenkét esztendei szolgálat után 1893-ban megyei főjegyzővé választották meg. A főjegyzői székben igen eredményes, nagy munkásságot fejtett ki, a közgyűléseken tartott mély gondolatokkal telített emlékbeszédeit a vár-

megye jegyzőkönyveiben örökítették meg. Az 1905—1906 évi nemzeti ellenállás idején ő irányította az egész vármegye állásfoglalását. Beniczky Lajos lemondása után érdemei elismerésül 1905-ben a megye alispánjává választotta s e tisztségében a háboru idején éjt-napot egybe vetve dolgozott, hogy a lakosság minél könnyebben viselhesse el a nehéz helyzetet. Holló Lajos elhalálása után, 1918 júliusban Kiskunfélegyháza nemzeti munkapárti programmal képviselővé választotta. Lelkes hive volt Tiszának. 1918 óta visszavonultan élt és csupán Pestmegye törvényhatósági bizottságában vitt szerepet. Érdemeiért a vármegye felsőházi póttaggá választotta. Meghalt 1928 dec. 12-én.

Feilitzsch Berthold báró, főispán. 1867 jul. 15-én született Törökkanizsán, Torontál vármegyében. Jogi tanulmányait a pozsonyi kir. jogakadémián végezte, majd 1889-ben

Torontál vármegye szolgálatába lépett, ahol 1892-ben aljegyzőnek, 1895-ben pedig főjegyzőnek választották meg. 1897 áprilisában Szabolcs vármegye főispánjává nevezték ki. 1899-től 1906-ig a fel-

sőszabolcs-tiszai társulat miniszteri biztosaként és mint a tiszaezslári kitelepitési ügy véglegesítésével megbízott kormánybiztos igen nagy munkásságot fejtett ki. Nyiregyházán a Bessenyei szépirodalmi és közművelődési egyesületet alapította. 1906-ban mentették fel főispáni állásától s ekkor a m. kir. közigazgatási bíróság ítélőbirájává nevezték ki. Tizennégy évi szolgálat után, 1920-ban vonult nyugalomba s 1927 júniusában Bihar vármegye főispánja lett. Cs. és kir. kamarás. Kiváló munkásságának elismerésül többször részesült magas kitüntetésben. 1912 óta tagja a Szent János-rend protestáns ágának és 1924 óta a rend magyarországi kommandóra.

Fejér Elemér dr. (szajoli), nyug. h. államtitkár. 1870 dec. 15-én született Budapesten. Tanulmányai befejezése

után 1891-ben a pénzügyminisztérium szolgálatába lépett. 1913-ban min. tanácsos, 1923-ban h. államtitkár lett és 1926-ban ment nyugdíjba. A különböző földadótörvények elkészítésénél különösen nagy munkásságot fejtett ki. Több évig volt kormánybiztos a Magyar Földhitelintézetnél. Kiváló munkássága elismerésül többször részesült magas kitüntetésben.

Fejér Ottó, országgyűlési képviselő. 1869-ben született Lugoson. A középiskola elvégzése után a budapesti tudományegyetem jogi és államtudományi karának volt hallgatója és itt tett államtudományi államvizsgát. Mint szolgabíró kezdette meg pályáját Krassószörény vármegyében. Német, francia és angol nyelvtudására való tekintettel 1896-ban postafogalmazónak nevezték ki a kereskedelmi minisztériumba és ez időtől fogva állandóan a posta- és távirtda és telefonszakban működött, főként a posta nemzetközi ügyeivel foglalkozó ügyosztályokon. 1899-ben Párisba küldötték a postaüvegek tanulmányozására, 1914-ben pedig Északamerikában volt tanulmányúton. Mint attasé részt vett a berni londoni és római nemzetközi posta. illetve távirtda kongresszusokon. 1920-ban a madridi és 1924-ben a stockholmi postakongresszuson a magyar postaigazgatást már mint delegátus képviselte. A világháboru kezdetétől a forradalom kitöréséig a szerb, orosz és francia haretereken teljesített szolgálatot, mint tábori posta-igazgató. A forradalmak lezajlása után rövid ideig mint postafőigazgató a postavezérigazgatóság nemzetközi posta-ügyosztályát vezette, majd a vezérigazgatóság postafőosztályának vezetésével bízták meg. E minőségében részt vett a posta ujjászervezési munkálataiban. Érdemeinek elismerésül a kormányzó 1922-ben a helyettes államtitkári címmel és jelleggel tüntette ki, 1924-ben pedig kinevezte helyettes államtitkárrá. 1926 március elsején negyven évi szolgálat után nyugdíjba ment, mely alkalmából hű és buzgó szolgálatainak elismerésül a kormányzó a II. oszt. magyar érdemke-

resztet adományozta neki. Elsőizben tagja a törvényhozásnak. Budapest III. kerületében jutott mandátumhoz az egységespárt listáján.

Fekete József (*náznánfalvi*), nyug. h. államtitkár. 1866 márc. 23-án született Marosvásárhelyen. Itt végezte középiskoláit, majd a budapesti és zürichi műegyetemen tanult. A gépészmérnöki oklevél elnyerése után Zürichben két évig műegyetemi tanársegéd volt, majd évekig Németországban működött.

1892-ben lépett állami szolgálatba és mint igazgató megszervezte

a marosvásárhelyi állami ipari szakiskolát és technológiai iparmuzeumot. Tevékeny részt vett a székely iparfejlesztési akcióban. 1908-ban a kereskedelemügyi minisztérium iparoktatási osztályába helyezték át s itt működött 1926-ig, amikor mint h. államtitkár nyugalomba vonult. Nagy munkát fejtett ki a magyar iparoktatás megszervezése és irányítása körül, valamint az ipartörvénynek a tanoncoktatásra vonatkozó része elkészítésénél. Elnöke s illetve vezető tagja több társadalmi és kereskedelmi egyesületnek. Munkásságáért többször részesült kitüntetésben.

Fekete Lajos dr. (*nagyiványi*), országgyűlési képviselő. 1887-ben született Alsómislyén, Abauj vármegyében. Középiskoláit Kassán és Rozsnyón végezte, a jogot Kolozsvárott hallgatta és itt avatták államtudományi doktorrá 1910-ben. Ugyanez évben a közigazgatási pályára lépett és Abauj-Torna vármegye szolgabírája lett. A világháború elején önként bevonult, hosszabb időt töltött az orosz fronton és számos ütközetben vett részt. Vitéz magatartásáért a Bruszilov-és Kerenszki-offenzíva után, 1916-ban, illetőleg 1917-ben többször kitüntették. A második nemzetgyűlésen volt elsőizben tagja a törvényhozásnak. A garbócbogdányi kerületet képviselte egységespárti programmal. Az országgyűlésbe ugyancsak a garbócbogdányi kerület küldötte be az egységespárt programjával.

Fekete Márton, volt országgyűlési képviselő. 1850 jun. 8-án született Szen-

tesen. Középiskolái elvégzése után Sárospatakon és Bécsben hallgatott jogot,

majd Csongrád megye szolgálatába lépett, ahol 1875-ben megyei főjegyzőnek választották meg. Mint helyettes alispán az 1876., 1879. és 1881. évi nagy árvizek idején tünt ki eredményes tevékenységével, úgy, hogy 1881-ben a

szolnok—csongrád—tiszabalpárti ármentesítő társulat kormánybiztosává nevezték ki, mely állásában öt évet töltött. 1885-ben a kőrös—tiszamenti ármentesítő társulat főigazgatója lett. A király érdemei elismeréséül királyi tanácsossá nevezte ki. 1895-ben a Tiszavölgyi Társulat titkárává választották. 1910-ben Szentés város mandátumát nyerte el nemzeti munkapárti programmal. A forradalmakkor minden közszerepléstől visszavonult, a kommün alatt háromhónapi rabságot szenvedett Budapesten, mint tusz. Meghalt 1924 szeptember hó 24-én.

Fekete Zoltán, a felsőház tagja. 1877 ápr. 19-én született Selmecebányán. A középiskola elvégzése után a selmecebányai főiskola erdőmérnöki szakosztályát hallgatta, ahol tanulmányait 1897-ben fejezte be. Egy év múlva mint erdőgyakornok kezdte meg állami szolgálatát a zsarnócai m. kir. erdőhivatalnál, majd letéve az erdészeti államvizsgálatot, erdészjelöltté nevezték ki s

1901-ben akadémiai tanársegédi minőségben a bánya- és erdőmérnöki főiskolához helyezték át. 1911-ben az erdőrendezéstani tanszék rendkívüli tanára, 1913-ban pedig rendes tanára lett. Nagy érdemei vannak a főiskolának Sopronban való letelepedése és újjászervezése körül. Irodalmi téren is tevékeny munkásságot fejtett ki. A szakfolyóiratokban megjelent tanulmányain kívül több önálló műve is jelent meg. A soproni bánya- és erdőmérnöki főiskola részéről előbb póttagja, 1928. febr. óta pedig a felsőház rendes tagja.

Fellner Frigyes dr. (németvölgyi), felsőházi póttag. 1871. júl. 11-én született Budapesten s itt végezte tanulmányait is. Hamar feltűnt irodalmi munkásságával,

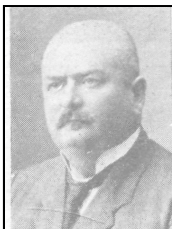

mert már harmadéves joghallgató korában megjelent „A nemzeti vagyon becslése“ című tanulmánya s azután szinte minden évben újabb és újabb munkája került nyilvánosságra. 1897-ben kapott ügyvédi oklevelet s még ezen évben a Magyar Agrár- és Járadek Bank szolgálatába lépett. 1904-ben lett az intézet vezértitkára, 1914-ben ügyvezető igazgatója, 1919-ben vezérigazgató helyettese. Irodalmi munkásságát tovább folytatta s az Akadémia megbízásából is több nagyobb tanulmányt írt, amiért a Tudományos Akadémia 1915-ben levelező tagjává választotta. 1919-óta rendes tagja az Institut International de Statistique-nek. 1916-ban a hadügyminisztérium kebelében alakított hadi gazdasági tudományos bizottság tagja lett. 1917-ben a király a magyar nemességgel tüntette ki. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a békétárgyalások pénzügyi anyagának előkészítését végző bizottság elnökévé nevezte ki 1919-ben. 1903-ban a budapesti egyetemen magántanárrá habilitálták, 1914-ben megkapta az egyetemi nyilvános rendkívüli tanári címet és 1920-ban a közgazdasági egyetemen rendszeresített közgazdaságpolitikai és pénzügytani tanszékre egyetemi nyilvános rendes tanárrá nevezték ki. Az egyetem részéről választották meg a felsőház póttagjává.

Fellner Henrik, felsőházi tag. 1859-ben született Ujvidéken. Atyja kereskedő volt. Üzleti és tanulmányutjai során Európa legtöbb országában megfordult és tökéletesen beszéli a magyar, német, francia és angol nyelveket. A magyar gyáripar fejlesztése terén rendkívül sok érdemet szerzett, de nagy szerepet játszik az általános gazdasági életben is. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének elnöke. Elsőiben tagja a törvényhozásnak. A budapesti kereskedelmi és iparkamara küldötte be a felsőházba. Legfelsőbb helyről több ízben nyert ki-

tüntetést, így 1904-ben a III. oszt. vas-koronarenddel, 1912-ben a Ferenc József-rend középkeresztjével tüntették ki.

Feniczy Ignác dr., országgyűlési képviselő. 1873. máj. 25-én született Baranyajenőn. Tanulmányai elvégzése után 1894-ben mint közigazgatási gyakornok

Baranyamegye szolgálatába lépett, ahol előbb mint szolgabíró, később pedig mint főszolgabíró működött. A szerb megszállás alatt otthon volt, de mert a hűségeskü letételét és a szolgálatot megtagadta, sokat üldözték, sőt a legdur-

vább testi fenyegetést is elszenvedte. A szerb megszállás után továbbra is a megye szolgálatában állott. Mindig tevékeny részt vett a vármegye életében. Szily Tamás országgyűlési képviselő halála után a sásdi kerület egységspárti programmal képviselőjévé választotta.

Fényes László, volt országgyűlési képviselő. 1871. aug. 10-én született a biharmegyei Éradonyban. Előbb gyógyszerészi pályára készült, majd műegyetemi hallgató s végül hírlapíró lett és több lapnál dolgozott. Állandóan támadó és leleplező cikkeivel tette ismertté nevét. 1917-ben országgyűlési képviselőnek választották meg. Vezető szerepet vitt az 1918 októberi forradalmi mozgalmakban s tagja volt a Nemzeti Tanácsnak. 1928. nov. 4-én kinevezték hadügyi államtitkárnak és mint a nemzetőrség kormánybiztosa Erdélyben a román megszállás ellen szervezett székely hadosztály ellenállását megakadályozta s a magyar csapatokat legnagyobb részt leszerelte. A Tisza-perben Tisza István gróf meggyilkolásában való bűnrészességgel vádolták, de a törvényszék bizonyítékok elégtelensége miatt 1921-ben felmentette. Ezután, mint a Népszava cikkíróját több sajtóperben súlyosan elítélték, de a fogságbüntetés megkezdése előtt Bécsbe menekült és ott több szocialista lap munkatársa lett. 1922-ben saját szerepének tisztázására megírta „A forradalom okai és a Tisza-bűnper vádjai“ című munkáját.

Fenyvessy József dr. (zalai), nyug. h. államtitkár. 1870. jan. 4-én született Budapesten. Középiskoláit és egyetemi

tanulmányait Budapesten végezte el, majd 1892-ben a m. kir. statisztikai hivatal szolgálatába állott, ahonnan 1899-ben a kereskedelemügyi minisztériumba rendelték be. Az ipari közigazgatási szakosztály vezetője volt, 1916-ban min. tanácsos, 1922-ben pedig h. államtitkár lett. 1925-ben vonult nyugalomba. Folyóiratokban és szaklapokban több tanulmánya jelent meg.

Ferdinándy Bertalan dr. (*hidasnémeti*), nyug. h. államtitkár. 1868 szept. 15-én született Kenyhecen, Abauj-Torna vármegyében. Tanulmányait Budapesten végezte el, azután a bíróságnál működött, majd a statisztikai hivatalnál nyert beosztást. 1898-ban a földmivelésügyi minisztériumba nevezték ki, ahol 1922-ben h. államtitkár lett. 1924-ben vonult nyugalomba. Főként a szövetkezeti kérdésekkel foglalkozott s ezen a téren érdemes munkát fejtett ki, amiért több magas kitüntetésben is részesült.

Ferdinándy Gyula dr. (*hidasnémeti*), volt igazságügyminiszter. 1873. jun. 1-én született Kassán, ahol atyja főispán volt. Középiskoláit Kassán végezte el, majd a budapesti egyetemen folytatott jogi tanulmányokat, amelyeknek befejezése után közigazgatási pályára lépett. Mint főjegyző Abauj-Tornamegyében megszervezte a nemzeti ellenállást a Fehérváry-kormányal szemben. Ő volt az első, akit a csendőrök állásából eltávolítottak. A nemzeti ellenállás történetét meg is írta. 1912-ben a kassai jogakadémia közigazgatási jogi tanszékére hívták meg. A budapesti egyetem magántanára. Kassáról Abaujvárra költözött, ahol nagy kertgazdasága van. Az első nemzetgyűlésen a garbócbogdányi kerületet képviselte. A koncentrációs-kormány lemondása után megalakult Simonyi-Semadam-kormányban igazságügyminiszter lett. Ezt a tarcát Teleki Pál gróf kabinetjében a belügyivel cserélte fel. Igazságügyminisz-

tersegéhez fűződik az árdrágító visszaélésekről szóló törvény megalkotása, amelyben először szerepel a botbüntetés. A vagyon és személyiség hatályosabb védelméről szóló törvénytervezet is az ő utasításai alapján készült. Belügyminisztersége alatt elkészítette a megyei és községi választójogról szóló törvényjavaslatot. Az ő minisztersége idejében történt a hirhedté vált Britannia-külnitmény feloszlata is. 1921 február 19-én mondott le miniszteri állásáról.

Ferenc Salvator osztrák főherceg, m. kir. herceg, lovassági tábornok, a főrendiház volt tagja. 1866 aug. 21-én született Altmünsterben. Legidősebb fia, Ferenc Károly Salvator főherceg, volt főrendiházi tag, meghalt Wallseeben 1918 december 14-én.

Ferencz József (*kilyéni*), unitárius püspök, főrendiházi tag. 1835. aug. 9-én született Alparéten, a régi Belső-Szolnok vármegyében. Iskolai tanulmányait 1855-ben az unitáriusok kolozsvári kollégiumában végezte, ugyanazon évben lelkésznek szenteltetett fel és két évig a kolozsvári unitárius egyházközségben mint segédlelkész, a kollégiumban pedig mint helyettes tanár szolgált. 1857-ben rendes tanárnak választották meg, de mielőtt ez állását elfoglalta volna, egyháza által külföldre küldetvén, egy évet a göttingai, egy félét pedig a berlini egyetemen töltött. Ezután nagyobb körutat tett Belgiumban, Hollandiában és Franciaországban. Innen Angliába ment, hol Londonban az angol unitáriusok évi gyűlésén egyházát képviselte s befolyt arra, hogy az angol unitáriusok a Londonban, s most Oxfordban lévő lelkésznevelő intézetben egy magyar unitárius teológus részére alapítványt tegyenek, melyet ma is élvez az unitárius egyház. 1859-ben elfoglalta tanári székét a kolozsvári kollégiumnál. 1861-ben a kolozsvári egyházközség rendes lelkészének választotta meg. Ebben az évben több társával együtt a ma is megjelenő Keresztény Magvető című folyóiratot alapította, melynek több éven át szerkesztője volt. Folyóiratokban évről-évre számos dolgozata jelent meg. Ünnepi alkalmakkor mondott egyházi beszédei közül is sok jelent meg nyomtatásban. Főbb mun-

kái: Unitárius Káté (Kolozsvár 1927, megjelent német nyelven is); Unitárius Kis Tükör (Kolozsvár 1900, megjelent német nyelven is; A vallás külföldi befolyása a hitéletre (Kecskemét 1876); Hittan (Kolozsvár 1902). Az amerikai unitárius hitbölcész E. V. Channing dolgozatainak átültetésében mint fordító vett részt. „Emlékeimből“ című füzetét 1925-ben adta ki az Unitárius Könyvtár. 12 füzetből álló „Napló“ maradt utána kéziratban. Dávid Ferenc unitárius püspök halálának háromszázados évfordulóján 1879-ben egyházi és iskolai célokra 10.000 forintot gyűjtött és adott át alapítványul egyházának. Régebbi kitüntetései mellett 1922-ben I. Ferdinánd román király a Román Koronarend Főtisztjének nevezte ki. Meghalt Kolozsvárott 1928 febr. 20-án.

Feretzy József dr. (*nemesdöri*), műegyetemi m. tanár. 1880. szept. 21-én született Győrben. A József-műegyetemen 1903-ban nyert vegyész-mérnöki oklevelet, majd az államasutak szolgálatába lépett, egy év múlva pedig a földművelésügyi minisztériumba nevezték ki kir. segédvegyésszé. 1904-ben adjunktus lett a műegyetemen, 1907-ben pedig megszerezte a műszaki tudományok doktori címét. 1914-ben, mint adjunktus megvált a műegyetemtől, de mint magántanár továbbra is hirdetett előadásokat. Ekkor vegyvizsgáló laboratóriumot rendezett be, amelynek a minisztérium megadta a nyilvánossági jogot. 1919 óta tagja az állandó borvizsgáló bizottságnak és elnöke a kereskedelem-statisztikai értékmegállapító bizottság VIII. szakosztályának. Kiváló munkássága elismerésül megkapta a kereskedelmi főtanácsosi címet. Irodalmi téren is nagy munkásságot fejtett ki, számos tanulmánya jelent meg hazai és külföldi szaklapokban.

Fernbach Károly, volt országgyűlési képviselő. 1868. jan. 28-án született. Tanulmányai elvégzése után hazament birtokára gazdálkodni. Attól kezdve tevékeny részt vett Bács-Bodrog vár-

megye társadalmi és közéletében. 1905-ben választották meg először képviselővé függetlenségi és 48-as párti programmal és rövid megszakítással tagja volt a Háznak az összeomlásig. 1910-ben Zenta város mandátumát nyerte el. Közben főispán is volt.

Fertsák Jenő, volt nemzetgyűlési képviselő. 1878-ban született Sopronban. Középiskolai tanulmányai elvégzése után Bécsben és Budapesten tanult jogot, majd Sopron vármegye szolgálatába lépett és alig 21 éves korában a nagymartoni járás szolgabirójának választották meg. 25 évi vármegyei szolgálata alatt végigjárta a ranglétra összes fokait s mint főjegyző és helyettes alispán ismételtelen vezette a vármegye ügyeit. A kommunizmus kitörésekor Ausztriába utazott, ahol részt vett az ellenforradalmi szervezkedésekben. A kommün bukása után a kormány kinevezte Sopron város és Sopron vármegye főispán-kormánybiztosává. Nem sokkal ezután lemondott állásáról s ekkor a sopronlövői kerület mandátumát nyerte el (1920) keresztény-párti programmal.

Festetits Jenő gróf (*tolnai*), volt főrendiházi tag. 1852. jun. 13-án született, öccse Tasziló hercegnek. Atyja, Festetits György volt miniszter és koronaőr halála után tulajdonosa lett a csáktornyai nagy uradalomnak, s mint ilyen a „légrádi kapitány“ címet kapta. Ettől kezdve kizárólag gazdaságának élt.

Festetits Kálmán gróf (*tolnai*), volt főrendiházi tag. 1847. nov. 25-én született. Cs. és kir. kamarás. Neje Calm-Gallas Klotild grófnő, akivel 1880-ban Bécsben kelt egybe. A bogáthi, gyöngyösi és gyalányi majorátusok ura s társ-tulajdonosa a toponári birtoknak. Feltöltve élt somogy megyei birtokán és Bécsben. Politikával nem foglalkozott, kizárólag gazdaságának szentelte munkásságát.

Festetits Pál gróf (*tolnai*), kir. fő-kamarásmester, volt főrendiházi tag. 1841. ápr. 25-én született. A főváros gazdasági és pénzügyi életében nagy szerepet játszott a hetvenes években s igazgatósági elnöke volt a Kisbirtokosok Földhitelintézetének. Atyjának 1882-ben bekövetkezett halála után átvette a déghi és böhöneyi hitbizományi birtokokat s

attól kezdve kizáróan gazdaságának élt. 1883-ban nőül vette Pálffy Franciska grófnő palota- és csillagkereszteshölgyet. Cs. és kir. kamarás. 1908-ban a király valóságos belső titkos tanácsossá, majd 1913-ban magyar főkamarsmesterré nevezte ki. Meghalt Budapesten, 1924 május 7-én.

Festetits Sándor gróf (*tolnai*), volt honvédelmi miniszter. 1876 szeptember 27-én született Sopronban. 1918 dec. 29-től 1919 jan. 19-ig honvédelmi minisztere volt a magyar népköztársaságnak.

Festetits Tasziló herceg (*tolnai*), kir. főudvarmester, felsőházi tag. 1850 máj. 5-én született. Fia Festetits György gróf, volt miniszternek és koronaőrnek. Ifjabb éveiben sok időt töltött külföldön, főként Angliában. Jogi és gazdasági képzettséget nyert. Neje Hamilton hercegnő, Károly badeni nagyherceg unokája s e révén rokonságban áll a külföld legfelsőbb köreivel. Nagy uradalmának központjában, Keszthelyen, az ország egyik legfényesebb és legszebb palotáját építtette és itt többek közt vendégül látta Edward angol királyt, Albrecht szász királyt és Ferenc Ferdinánd volt trónörökösöt is, aki Festetits herceget ama kevésszámú magyar ur közé sorozta, akikkel bizalmasabb barátságot tartott. Festetits herceg politikával nem foglalkozik, — legitimista érzelmű, — nagy szeretettel és bőkezűséggel pártfogolja azonban a komoly művészetet, irodalmat és tudományt. Világhírű mint sportsman s fenéki teliverménese a legelsőek közé tartozik. 1890-ben lett v. b. t. t., 1895-ben főpohárnokmester, 1904-ben főudvarmester. 1896-ban a király legmagasabb rendjével — az aranygyapjas-renddel — tüntette ki, 1911-ben pedig hercegi rangra emelte. 1922-ben nagy fényvel ünnepelte meg nagy öse emlékeként a Georgicont, amikor is vendégül látta a kormányzót, az irodalom és tudományos világ képviselőit és a kormányt is. Mint zászlós ur, méltósága alapján tagja volt a régi főrendiháznak is.

Festetits Vilmos gróf (*tolnai*), felsőházi tag, 1848-ban született Bécsben. Középkorúaként Szombathelyen, a jogot

pedig Pozsonyban végezte. Ezután ál-

lami szolgálatba lépett s néhány esztendő a földmivélsügyi miniszteriumban töltött, majd átvette birtokai kezelését. Elsőrendű gazda, akinek nevét az ország határain túl is ismerik. Különösen az állattenyésztés terén ért el rendkívül nagy eredményeket. Toponári telivér simmenthali tehenészete és gázlói amerikai ügetőlótenyésztete európai híré. Gazdasági szakkörökben vezetőszerepet játszik. A politikai élettől távoltartotta magát. A felsőházba az örökösjogu főrendek küldötték be és ott főként mezőgazdasági kérdésekkel foglalkozik. Valóságos belső titkos tanácsos.

Fetser Antal, győri róm. kath. megyéspüspök, felsőházi tag. 1862-ben született Nagykárolyban. Középkorúaként Nagykárolyban és Nagyváradon vé-

gezte és a teológia első évfolyamait is a nagyváradai szemináriumban hallgatta.

1885-ben szentelték pappá. Ujmisés korától kezdve győri püspökké történt kinevezéséig állandóan Nagyváradon működött.

Elsőször a Szent József Intézet tanulmányi felügyelője s ideiglenes aligazgatója is volt, majd Váradolasziban káplán, később papnöveldei lelki-igazgató, azután a püspöki udvarban szentszéki jegyző lett. 1890-ben már püspöki cerimonáriussá, 1893-ban szentszéki ülnökké, 1895-ben püspöki titkárrá és irodaigazgatóvá, 1898-ban oldalkanonokká, 1901-ben pedig cholti címzetes apáttá nevezték ki. 1906-ban paleopoliszi címzetes püspökké szentelték. Szmrecsányi püspök halála után csaknem három évig ő kormányozta az elárvult váradai egyházmegyét, mint káptalani vikárius s érdemei elismerésül megkapta a Ferenc József-rend középkeresztjét a csillaggal. Ő tette nagygyá a Szent Vince Intézetet és a há-

boru alatt nagy népszerűsége tett szert a sebesültek gondozása körüli buzgalomával, miért is a vöröskereszt első osztályu hadiékítményes tisztikeresztjével tüntették ki. 1914 decemberében a győri püspöki székbe emelkedett s bár a háboru és a forradalmak kemény próbára tették az egészségét, mégis emberfeletti buzgalommal fáradozott egyházmegyéje anyagi és hitéleti felvirágzásán. Nevéhez fűződik a szépségéről híres rábacsanaki templom felépítése.

Fiáth Miklós báró dr. (eörményesi és karánsebesi), felsőházi póttag. 1879 dec. 3-án született Akán, Veszprém megyében. Tanulmányait a budapesti egyetemen végezte, ahol jogi doktorrá avatták.

Ezután Veszprém megye szolgálatába lépett, majd 1906-ban a belügyminisztériumba nevezték ki segédfogalmazói rangban. 1916-ban titkár, 1918-ban min.

csztálytanácsos lett. Az örökösjogu főrendek részéről választották meg a felsőház póttagjává. Munkássága elismerésül a háboru alatt magas kitüntetést is kapott.

Fiáth Pál báró (eörményesi és karánsebesi), felsőházi tag. 1850 márc. 25-én született Vöröserényben. Veszprém vármegye egykori főispánjának, Fiáth Ferenc bárónak fia. Hat esztendő volt, mikor szülei Akára költöztek, a Fiáth-család birtokára, ahol Fiáth Pál báró ma is gazdálkodik. A középiskolákat a jezsuiták kalksburgi kollégiumában végezte, érettségét pedig a bécsi Terézianumban tett. 1862-től Pozsonyban jogáskodott és három éven át az ottani jogakadémia hallgatója volt, majd mikor életbe léptették a katonaságnál az egy éves önkéntesi intézményt, bevonult és mint tartalékos hadnagy részt vett az 1878-iki boszniai okkupációs hadjáratban, amely alatt főhadnaggyá léptették elő. Jogi tanulmányainak elvégzése után Veszprém vármegye tb. aljegyzője, majd főjegyzője lett, azután pedig ügyvédi oklevelet szerzett. Annak idején tagja volt a főrendiháznak

és 1875-ben mint a főrendiház egyik korjegyzője működött. Az 1885-ös főrendiházi reform idején megszűnt tagsága, 1916-ban azonban újból tagja lett a főrendiháznak. 1897 áprilisában a király báró Bánffy Dezső miniszterelnök előterjesztésére Fejérmegye és Székesfehérvár főispánjává nevezte ki. Kilenc esztendeig volt főispán, 1906 áprilisában adta be lemondását. Székesfehérvár város nagyarányu fejlődésében igen nagy része van. 1900-ban cs. és kir. kamarás lett, 1906-ban a Lipótrend lovagkeresztjét kapta meg, 1908-ban pedig a király valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki. A főispáni tisztségről való leköszönése óta gazdálkodik, emellett Veszprém vármegye közéletében is jelentékeny részt vesz.

Fináczy Ernő dr. (felsővisói), egyetemi tanár, a felsőház póttagja. 1860 máj. 10-én született Budapesten. Középiskolái elvégzése után a budapesti egyetemen klasszika-filológiai tanulmányokat végzett. 1880-ban tanári vizsgát tett, 1881-ben pedig doktorrá avatták.

1880-85-ig gimnáziumi tanár volt, 1885—1910-ig a közoktatásügyi minisztérium középiskolai ügyosztályában működött mint beosztott tanár, majd igazgató, végül osztálytanácsos. 1888—1889-ben nagy tanulmányutja során a délnémet és francia középoktatást tanulmányozta, minek eredménye „A francia középiskolák multja és jelene” című műve volt. Emellett a hazai közoktatás történetével is foglalkozott, erről szóló műve: „A magyarországi középiskolák multja és jelene.” 1901-ben a budapesti tudományegyetem a neveléstudomány rendes tanszékére hívta meg. Kiváló munkásságát a legfelsőbb helyen is elismerték és több királyi kitüntetésben részesült, többek közt megkapta a III. osztályu vaskoronarendet és a Lipótrend lovagkeresztjét is. A Magyar Tudományos Akadémia 1900-ban levelező, 1914-ben rendes, 1926-ban pedig tiszteletbeli tagjává választotta. Tagja az Akadémia igazgató-tanácsának és titkára a nyelv- és széptudományi osz-

tálynak. A Magyar Pedagógiai Társaság, az Orsz. Tanítóképzőintézet Tanárvizsgáló Bizottság elnöke és alelnöke az Orsz. Középiskolai Tanárvizsgáló Bizottságnak. Ismertebb művei: A magyarországi közoktatás története Mária Terézia korában (1899—1902); Az ókori nevelés története (1906); A középkori nevelés története (az 1920. évi akadémiai nagyjutalommal kitüntetett mű); A renaissancekori nevelés története; Világnézet és nevelés; Apáczai Cseri János. A Tudományos Akadémia részéről póttagja a felsőházak.

Fischer-Colbrie Ágost, kassai róm. kat. püspök, volt főrendiházi tag. 1863 okt. 16-án született Zelizén, Barsmegyében. A teológiát a bécsi egyetemen végezte. 1886-ban szentelték pappá s két évvel később sub auspiciis Imperatoris teológiai doktor lett, azután budapest-belvárosi segédlelkész, hercegprimási szertartó és levéltáros, majd káplán és tanulmányi igazgató a bécsi Auguszteineumban. Hitoktatója volt Rudolf trónörökös leányának, Erzsébet főhercegnőnek. 1900-ban esztergomi kanonok és pápai prelátus, 1902-ben a bécsi Pazmaneum igazgatója, 1904-ben kassai segédpüspök lett és 1907-ben az agg Búbics Zsigmond püspök halála után elfoglalta a kassai püspöki széket. Nagy irodalmi tevékenységet fejtett ki és számos cikke jelent meg a különböző folyóiratokban. Meghalt Kassán, 1925 május 17-én.

Fischer Ferenc dr., vitéz, főispán. 1881 febr. 18-án született Pécsen. Gimnáziumi tanulmányait a pécsi cisztercita főgimnáziumban végezte el, majd

a budapesti egyetemen jogot hallgatott. A fővárosban szerezte meg az ügyvédi cklevelet és azután ügyvédi gyakorlatot folytatott. A háború alatt mint önkéntes teljesített szolgálatot a 69. gyalogezrednél s vitéz magatartásáért a nagyezüst és két kizezüst vitézségi érmet kapta. 1921-ben Baranya vármegye és Pécs sz. kir. város főispánjává nevezték ki, 1926 január óta pedig Somogy vármegye főis-

pánja. Kiváló munkássága elismerésül megkapta a polgári érdemkereszt II. osztályát a csillaggal. 1929-ben avatták vitézzé.

Fitz Artur dr., országgyűlési képviselő. 1889-ben született Petrozsényben. Középiskolái elvégzése után a budapesti tudományegyetem filozófiai fakultásán bölcsészettudományi doktorrá avatták. Ekkor tanári pályára lépett, hat évig e pályán működött, majd 1918 júniusában a kultuszminiszteriumba rendelték be szolgálatra. Tanulmányutjai során beutazta Németországot és Ausztriát. Már mint egyetemi hallgató élénk részt vett a katolikus diákmozgalomban és a pesti Szent Imre-kollégium szervezésében. A Károlyi-forradalom idején nagy munkásságot fejtett ki a keresztényszocialista mozgalom megszervezése körül. Szaklapokban és hetilapokban jelentős irodalmi munkásságot fejtett ki. Az országgyűlésbe a soroksári választókerület küldötte be keresztény gazdasági és szociális programmal.

Flandorfer Ignác (kőmáli), országgyűlési képviselő. 1878-ban született Sopronban. A középiskolát Sopronban, a gazdasági akadémiát Magyaróváron végezte el. Birtokán, Gyertyámos-pusztán gazdálkodik. A háború kitörésekor mint a 6. népfőlkelő huszárosztály hadnagya az orosz harctérre ment. Przemysl várában teljesített szolgálatot, majd amikor a vár elesett, hadifogságba került. 1918 júliusában tért vissza hadifogságából. Sopron vármegye törvényhatósági bizottságának és állandó választmányának tagja. 1907—1923-ig Zala vármegye gazdasági felügyelője és a vármegyei gazdasági felügyelőség vezetője volt. Számos társadalmi szakegyesület tagja. Megfordult Németországban, Svájcban és Olaszországban. Első ízben tagja a parlamentnek. Sopron vármegye csepregi választókerületében keresztény pártonkívüli programmal választották meg.

Fodor Jenő dr., h. államtitkár. 1869 szeptember 26-án született Nagykállón, Szabolcsmegyében. Középiskolái elvégzése után a budapesti egyetemen tanult jogot s itt avatták államtudományi doktorrá. 1897-ben nevezték ki a kereskedelmi miniszteriumba segéd-

fogalmazói rangban. 1911-ben min. osztálytanácsos, 1918-ban miniszteri tanácsos, 1922-ben pedig h. államtitkár lett. Állandóan a miniszterium ipari osztályaiban működött és az iparfejlesztési közgazgatási, majd a közszállítási s legutóbb a kisipari ügyek szakosztályának vezetője lett. Több ízben tett külföldi tanulmányutakat.

Fodor Kálmán dr., volt országgyűlési képviselő. 1849 jan. 2-án született Csej-tén. Középiskolái elvégzése után Budapesten orvosi oklevelet szerzett. Pöstyénben hosszú időn át, mint a fürdő igazgatója és vezető főorvosa működött és nagy érdemei voltak a fürdő hirnevének emelése körül. Az 1905. évi választások alkalmával a galgóczi kerület választotta meg képviselővé alkotmánypárti programmal. 1906-ban és 1910-ben újra régi kerülete mandátumát nyerte el, most már a nemzeti munkapárt programjával. Meghalt 1929 jul. 10-én.

Follért Károly, nyug. h. államtitkár. 1859 jun. 24-én született Eszéken. Középiskolái elvégzése után Kolozsvárott hallgatott jogot. 7 izennyolc éves korában lépett a posta szolgálatába. 1885-ben a kereskedelmi miniszterium postaosztályába került, ahol 1896-ban igazgató, 1904-ben pedig főigazgató lett. 1909-ben a posta és távirada vezérigazgatójává nevezték ki. 1918-ban h. államtitkári rangban vonult nyugalomba. Kiváló munkássága elismeréséül számos hazai és külföldi kitüntetést kapott, köztük a Szent István-rend kiskeresztjét és a Lipót-rend lovagkeresztjét is. Tagja az Országos Takarékosági Bizottságnak.

Forbáth Arnold, felsőházi póttag. 1867. máj. 2-án született Rákháton, Hevesmegyében. Előbb Nagyváradon tanult, majd Bécsben és Klosterneuburgban folytatta tanulmányait, azután pedig évekig élt Franciaországban és Svájcban, ahol a borexport és import-kereskedelmet tanulmányozta. 1892-ig Nagyváradon volt bornagykereskedése, akkor Pécsre költözött s előbb beltagja, majd egyedüli tulajdonosa lett

a Wertheimer J. bornagykereskedő cégnek. 1911-ben megvásárolta a Hirschfeld-féle sörgyárat s mint Pannónia Sörfőző r.-t.-ot vezeti azóta. A Dunántul legnagyobb gazdasági és pénzügyi vállalatainak vezetőségében évek hosszú sora óta vezetőserepet játszik. De főképpen a kereskedelmi és iparkamara volt működésének tere. 1907-ben választották meg első ízben a kamara alelnökévé. A szerb megszállás alatt, mikor a szerbek ellen irányuló háromhetes politikai sztrájk volt, letartóztatták. 1920-ban résztvett abban a küldöttségben, amelyik Belgrádban Pasicnál el akarta érni, hogy a szerbek védelme alatt erőszakoskodó magyar „emigránsok“-at, Linder Bélát és társait a szerbek elejtsék. A szerb megszállás után 1922 márciusban Beremenden a nemzetközi határmegállapító bizottság előtt képviselte Pécs és Baranyamegye kereskedelmi, ipari és közlekedési érdekeit.

Forgách István gróf (*ghymes*i és *gácsi*), volt főrendiházi tag. 1854 aug. 21-én született Nagyszaláncon, mint néhai Kálmán gróf legifjabb fia. A nagyszalánci uradalom birtokosa volt. 1907-ben testvérével, László gróffal a Forgách-család alsókemencei levéltárát letétbe helyezte a Nemzeti Múzeumba és kiadták Szaláncvár történetét, amelyet dédapjuk, Forgách József gróf latin nyelven irt meg. Meghalt Nagyváradon 1916 febr. 29-én.

Forgách János gróf (*ghymes*i és *gácsi*), volt főrendiházi tag. 1870 okt. 24-én született Gácson. Középiskoláit Kalksburgban és Bécsben végezte, az egyetemet Párisban és Budapesten látogatta. 1890-ben mint tb. szolgabíró Nógrádmegye szolgálatába lépett. 1891-ben jogi doktorrá avatták s azután a diplomáciai pályára ment. 1892-ben mint követségi attasé a bukaresti követséghez osztották be, 1895-ben Szentpétervárott követségi titkár lett, 1899-ben Hágában működött, 1902-ben áthelyezték Konstantinápolyba, ahol rövid idő múlva követségi tanácsossá nevezték ki. 1903-ban Szófiában teljesített szol-

gálatot, 1904-ben az olasz kir. udvarnál levő nagykövetséghez osztották be, 1905-ben pedig braziliai rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter lett. 1907-ben, mint követ Belgrádba került, ahol a Bosznia annekszióját követő viharos időben nehéz szolgálatot teljesített és a szerb hadikészülődések közepette erélyesen képviselte Ausztria-Magyarország álláspontját. 1911-ben a drezdai kir. udvarhoz nevezték ki követnek. 1913-ban Drezdából visszahívták, és a külügyminiszteriumba rendelték, ahol osztályfőnök lett. 1914-ben nagykövetnek nevezték ki, 1918-ban Kiewben működött. Kiváló munkássága elismerésül többször részesült a legmagasabb kitüntetésben. 1895 óta volt tagja a főrendiháznak.

Forgács Miklós, volt nemzetgyűlési képviselő 1879-ben született Sajóhidvégen, Zemplén vármegyében. Egyszerű földmives ember, aki minden alkalmat felhasznált arra, hogy tanuljon, így négy gimnáziumot el is végzett. 29 éves korában községi bírónak, nem sokkal későbben megyei törvényhatósági bizottsági taggá választották. 1910-ben községi fogyasztási szövetkezetet alapított, annak működésében tevékeny részt vett. Régi, kitartó harcosa a kisgazda-érdekeknek. Sok intézmény elnöke és igazgatósági tagja. A világháborúban mint közkatona végigharcolta az orosz, román, olasz harcterek csatáit. A megyeszéki kerület küldte az első nemzetgyűlésbe kisgazdapárti programmal. Az egységespártnak megalakulása óta tagja. E párt programjával választotta meg régi kerülete újból képviselőnek a második nemzetgyűlési választásokon.

Fornet Gyula dr., felsőházi póttag. 1869 márc. 22-én született Rimaszombaton. A nagyenyedi Bethlen-kollegiumot végezte, majd a budapesti egyetemen jogot hallgatott. Hivatali pályáját mint gömörme gyei tb. aljegyző kezdette meg s 1910-ben a vármegye főjegyzőjévé, 1917-ben pedig alispánjává választotta meg. A leg-súlyosabb viszonyok között vette át a vár-

megye vezetését, amikor a tót agitátorok is megkezdték izgatásukat és a folytonos rekvirálások mellett a nagy fagy miatt a szemes-takarmány is elpusztult. Erélyes intézkedéseivel, amint csak lehetett, biztosította a vármegye rendjét. A forradalom után 19 volt tisztből mozgóosztagot létesített, amellyel biztosítani tudta a rendet 1919 januárig, amikor a vármegyét megszállották a csehek. Mikor a Gömörmegyéből nekünk maradt néhány községet Borsodmegyéhez csatolták, nyugalomba vonult. Borsod megye mint Gömör utolsó alispánját a felsőház póttagjává választotta.

Forster Elek (*gyulakeszi*), országgyűlési képviselő. 1859-ben született a zalamegyi Nagykapornokon. A soproni főreáliskola elvégzése után a keszthelyi gazdasági akadémián oklevelet szerzett. A 4. huszárezred kötelékében résztvett Bosznia okkupációjában, ahol a hadiéremmel tüntették ki. Katonai éveinek lezárása után a nagyváradi püspökségnél, Nagyszalontán gazda-

sági gyakornok volt, majd Keszthelyen a gazdasági tanintézetben, mint gazdasági segédintéző az elsőévesek gazdasági oktatását vezette. 1881-ben önállóította magát, birtokot bérelt, 1916-tól kezdve pedig a nógrádmegyei Felsőhápon saját birtokán gazdálkodik. Élénk szerepe van a megyei közéletben. A szaklapokban és a vidéki hírlapokban számos gazdasági szócikke jelent meg. Hosszu idő óta vesz részt a gazdasági mozgalmak vezetésében, számos szövetkezet alapítása fűződik nevéhez. A nemzetgyűlésen a tapolcai kerületet képviselte pártönkivűli programmal. 1926 februárjában belépett a Gaál Gaszton vezetése alatt megalakult agrárpártba, amelynek programjával régi kerülete nagy szótöbbséggel választotta országgyűlési képviselőjévé. A Magyar Gazdaszövetség alelnöke, a Nemzeti Bank váltóbirálója.

Forster Gyula báró (*pusztakéri*), volt főrendiházi tag. 1846. dec. 21-én született Esztergomban. A pesti egyetemen jogot végzett, majd a doktrátus elnyerése után 1869—1870-ben Párisban

tanult, két évvel később pedig ügyvédi oklevelet szerzett. Ugyanez évben a kultuszminisztériumba nevezték ki, ahol 1883-ban miniszteri tanácsos lett. Ez állásáról 1886-ban lemondott és 1887—1911-ig, mint a Magyar Földhitelintézet igazgatója működött. Emellett rendkívül sokoldalú tevékenységet fejtett ki a közügy, tudomány és művészet szolgálatában. 1895-ben a Műemlékek Országos Bizottságának elnökévé választották. Tagja volt annak a kiküldött bizottságnak, amely 1906-ban II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvait Törökországból hazahozta. Ő gyűjtötte egybe és rendezte sajtó alá a kath. vallásalap, tanulmányi alap okmánytárát, a kassai kir. konviktsról és alapítványairól szóló ismertetést. Nagy alapítványokat tett a hazai földmívelést előmozdító munkák, egyháztörténeti monografiák és levéltári kutatások, valamint a magyar történeti tárgyú festészet elősegítésére. A Magyar Tudományos Akadémia tiszteleti és igazgatótanács tagja. 1904-ben a magyar bárói méltóságot és az örökös főrendiházi tagságot, 1911-ben pedig a belső titkos tanácsosi méltóságot nyerte. Ő szerkesztette a „III. Béla magyar király emlékezete“ című diszművet és az ő szerkesztése alatt jelentek meg a „Magyarország műemlékei“ című kiadványok. Jogi és művészeti szempontból egyaránt becses műve: A műemlékek védelme a magyar és külföldi törvényhozásban. 1917-ben a Képzőművészeti Társulat tiszteletbeli tagja lett. 1925-ben jelent meg két újabb műve: Adalékok a káptalanok történetéhez; Gróf Berchényi László, Franciaország marsallja.

Forster Gyula, h. államtit. 1872-ben született Dunaföldváron. Középiskoláit Kalocsán végezte, majd a budapesti József-műegyetemen szerzett mérnöki diplomát. 1896-ban kezdte állami szolgálatát az államépítészeti hivatalnál, majd a nagybányai állami kőbánya és közüzem vezetője lett. Innen rendelték be szolgálatátételre 1907-ben a keresk. minisztériumba, ahol 1921-ben min. tanácsos, 1927-ben pedig h. állam-

titkár lett. 1926 óta a minisztérium közuti, hid és magasépítési csoportjának felülvizsgálattal megbízott vezetője.

Forster Pál báró (*pusztakéri*), rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter. 1876 okt. 15-én született. A konzuli akadémia elvégzése után 1900-ban a shanghai-i főkonzulátushoz osztották be, 1901-ben attasé lett, 1902—1903-ban Jokohamában működött, 1904-ben Sydneybe helyezték át, ahonnan 1907-ben Chicagoba került, majd Cleveland és Pittsburg voltak állomáshelyei. Közben kiváló munkásságáért legfelsőbb kitüntetésben részesült és megkapta a vaskoronarend III. osztályát. A kommunizmus bukása után átlépett a m. kir. külügyminisztérium szolgálatába s rendkívüli követ és meghatalmazott miniszteri rangban jelenleg vezetője a belgrádi kir. követségnek.

Földes Béla, volt tárcanélküli miniszter, országgyűlési képviselő. 1848 szept. 25-én született Lugoson. A gimnáziumot Temesvárott és Pesten, a jogot

Bécsben, Budapesten és Lipcsében végezte. 1872-ben a fővárosi statisztikai hivatal segédje és igazgató helyettese, 1873-ban a budapesti kereskedelmi akadémián a kereskedelmi történet tanára lett. 1874-ben magántanári képesítést nyert a budapesti egyetemen, 1879-ben a nagyváradi jogakadémiához nevezték ki, de ez állását már 1880-ban otthagyta és a budapesti kereskedelmi akadémián a nemzetgazdaságtan és pénzügytan rendes tanáraként működött. 1882-ben a budapesti egyetemen a statisztika rendkívüli, 1889-ben pedig rendes tanárává nevezték ki, majd Kautz Gyula helyére a nemzetgazdaságtan és pénzügytan tanszékére helyezték át. 1876-ban titkára volt a Budapesten tartott nemzetközi statisztikai kongresszusnak. A Tudományos Akadémia 1893-ban levelező, 1901-ben rendes tagjává választotta. De tagja több francia és angol egyesületnek és bizottságnak is. 1902-ben kapta az udvari tanácsosi címet. A nagybányai kerület az 1905., 1906. és

1910. évi képviseléválasztások alkalmával választotta meg képviselőjévé függetlenségi programmal. 1917-ben ideiglenes megbizással tárcanélküli miniszter lett az Esterházy-, majd a Wekerle-kabinetben, de 1918 máj. 8-án lemondott megbízatásáról. Rendkívül nagy irodalmi munkásságot fejtett ki. Nehány fontosabb műve: A szociális kérdéstről (1870); A munkásmozgalom legujabb iránya (1873); Bevezetés a gazdaság történetébe (1878); Papírpénz és agio (1883); Magyarország statisztikája (1885); A nemzetgazdaságtan és pénzügytan vezérfonala (1900); A társadalmi gazdaságtan elemei; Az államháztartástan (1900); A szociálizmus (1910); A nemzetközi kereskedelem elméletéhez (1915); Ricardo, különös tekintettel a háborús gazdaság kérdéseire. Parlamenti munkásságából különösen kiemelendő az önálló Magyar Jegybank felállítása érdekében 1911-ben tartott nagy beszéde, amellyel a politikai körök sokáig foglalkoztak. Mint az átmenetgazdaság ügyeivel megbízott tárcanélküli miniszter nagyszabású programot dolgozott ki és törvényjavaslatot készített az energiagazdaságról, a lakáskérdés megoldásáról és szervezte a feleslegessé vált hadianyagoknak a közgazdasági életbe való bevezetését. A békeszerződés megkötése óta nagy munkásságot fejt ki a revízió érdekében és 1923-ban bizottságot is alakított a békeszerződések revíziója ügyében. Megírta a „Les Dix Commandements De La Revision“ című füzetet, amelyet az egész világon több ezer példányban szétosztottak. 1918-ban megkapta a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot.

Földváry Elemér dr. (*bernáthfalvi és földvári*), felsőházi tag. 1862-ben született Budapesten. A lipcei, genfi és budapesti egyetemen végezte el jogi tanulmányait s megszerezte az államtudományi doktori diplomát. Azóta pestmegyei birtokán gazdálkodik. A győrszigeti választókerületet 1887-től 1896-ig, két cikluson át képviselte szabadelvű párti programmal. Lelkes híve volt Tisza Kálmánnak, aki bizalmas barátságával tüntette ki. Hosszu idő óta tagja Pest vármegye törvényhatósági bizottságának s tevékeny szerepet visz a társa-

dalmi életben. A porosz Johannita-rend lovagja és evangélikus esperességi felügyelő Pest vármegyében. A felsőházba Pest vármegye törvényhatósága küldötte be báró Prónay Dezső helyére, aki tagságáról lemondott.

Förster Aurél dr., volt országgyűlési képviselő. 1852 márc. 3-án született Pécsen. Középiskoláit Kalocsán és Pécsen, az egyetemet Bécsben és Buda-

pesten végezte. A jog- és államtudományok doktora. Tagja volt annak a hatvanas bizottságnak, amely 1876-ban Abdul Kerim basának Konstantinápolyba diszkardot vitt. A boszniai hadjáratban, mint a 7. huszárezred önkéntese

vett részt. Politikai szereplését Pest-vármegye törvényhatósági bizottságában kezdte meg, ahol mint az ellenzék egyik vezérfőfia nagy szerepet játszott Prónay Dezső oldalán 1882-től kezdve. 1910-ben a monori kerület választotta képviselővé függetlenségi- és 48-as programmal. 1911-ben nagy beszédet tartott a Házban a szövetkezeti kérdéstről, a szövetkezetek fontosságáról és fejlesztésük szükségességéről. Annak ellenére, hogy a függetlenségi párt kötelékébe tartozott, mindig erősen konzervatívnak vallotta magát. Közismert volt ősi humoráról, anekdótái közszejön forognak.

Fráter Jenő (*ippi és érkeserüi*), cs. és kir. kamarás, nyug. honvédtábornagy, országgyűlési képviselő. 1868-ban született Debrecenben. Iskoláinak

elvégezése után katonai pályára lépett és a Ludovika-Akadémia növendéke lett. A katonai iskolát 1887-ben jeles eredménnyel elvégezvén, csapatszolgálatra osztották be. Két esztendőtt Segesvárott és Marosvásárhelyen töltött, mint a 9. honvédtuszárezred hadnagya. 1889-ben Kassára helyezték át s itt léptették elő főhadnaggyá és századossá. Időközben mint főhadnagy a m. kir.

központi lovasiskolában két évig tanári minőségben működött. 1905—1906-ban a törzstiszti tanfolyamot kiváló eredménnyel elvégezte s a tanfolyam után a budapesti 1. honvédhuszárezredhez helyeztetett. Itt lett őrnagy és alezredes. 1907-ben megkapta a III. osztályu katonai érdemrendet. 1914-ben mint a budapesti 1. honvédhuszárezrednek valóságos parancsnoka, vezette azt ki a harctérre. 1915 március 1-én ezredessé léptették elő. Mint kitünő és vitéz katona, tulajdonosa a Lipót-rend lovagkeresztjének, a III. osztályu Vaszkorona-rendnek és még több kitüntetésnek. 1920-ban tábornok lett, 1923-ban altábornagy a magyar kir. honvédségnél. A nemzeti hadsereg kötelékében Debrecenben és Pesten teljesített szolgálatot. 1923-ban 35 évi szolgálat után nyugdíjba ment. Azóta a megyei közéletben és a gazdasági életben vesz tevékenyebb részt s több gazdasági, társadalmi és kulturális egyesület tagjai sorában foglal helyet. Németországban, Svájcban, Olaszországban, Franciaországban és a Balkán-államokban fordult meg. Az 1926. évi országgyűlési képviselőválasztások alkalmával a nagylétei választókerület egységespárti programmal képviselővé választotta.

Fráter Loránt, volt országgyűlési képviselő. 1872-ben született Érsemjénben, Biharmegyében. Édesanyja Rédey Julianna grófnő, aki az angol királynőnek harmadiziglen unokatestvére volt. A Ludovika-Akadémia elvégzése után az aradi 6. huszárezred hadnagya lett. Sokat foglalkozott irodalmi és zenei tanulmányokkal s mikor századosi rangban a marosvásárhelyi 10. huszárezredhez osztották be, elhatározta, hogy szakít a katonai pályával és teljesen a zenének és a dalköltészetnek szenteli magát. 1906-ban ki is lépett a hadseregből és nyugdíjba ment. Az ország legtöbb városában hangversenyeket rendezett, amelyeken saját szerzeményü dalait adta elő, a kíséretet is maga szolgáltatta hegedűjével. 1910-ben Justh-párti programmal a székeklyhidi kerület választotta meg képviselővé. Az összeomlás után egyideig még Erdélyban maradt, majd Buda-

pestre költözött, ahol igen sok új dala jelent meg. „Akácvirág“ című operettjét a Városi Színház mutatta be Budapesten, azután pedig egy művész-társasággal hosszabb hangversenykörutat tett Amerikában.

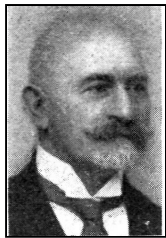
Fráter Pál dr., volt nemzetgyűlési képviselő. 1879 szept. 1-én született Karcagon. Nagyváradon járt gimnáziumba, egyetemi tanulmányait pedig a budapesti tudományegyetemen végezte. Jog- és államtudományi doktor. 1904-ben ügyvédi vizsgát tett. Nagyváradon folytatott ügyvédi gyakorlatot a háboru kitöréséig. A háborut a fronton küzdötte végig, mint a nagyváradi 4. sz. honvédgyalozred tartalékos tisztje. Vitéz magatartásáért és kitünő szolgálataiért több kitüntetésben részesült. Az összeomlás után visszatért Nagyváradra s folytatta praxisát addig, míg a románok ott végleg be nem rendezkedtek. Ekkor, 1920 telén, a Csécsy—Lukács-féle összeesküvésben való részvétele miatt menekülnie kellett szűkebb hazájából. Debrecenben telepedett meg s ezidőszent is ott folytat ügyvédi gyakorlatot. A nemzetgyűlésen a nagylétei (csonka székeklyhidi) kerületet képviselte.

Frentiu Traján Valér, nagyváradi gör.-kat. püspök, volt főrendiházi tag. 1875 ápr. 25-én született Resicán. Tológiai tanulmányait Temesvárott, Budapesten és Bécsben végezte. 1904-ben nevezték ki esperessé, 1912-ben lugosi püspök lett és 1922-ben nagyváradi püspökké neveztetett ki. Nagy szerepet játszott a románság életében s több román tanító és tanítónőképzőt, középiskolákat és internátusokat alapított.

Frey János, volt országgyűlési képviselő. 1871 nov. 3-án született Mágocson, Baranya megyében. Középkolai tanulmányai elvégzése után a bécsi egyetemen a hittudományokat hallgatta, majd az összes hittudományok doktora lett. A budapesti tudományegyetem 1907-ben tiszteletből bekebelezte tagjai közé a hittudományi karban. Előbb Himesházán plébános, azután a máriaké-méni egyházi kerület esperese volt. 1910-ben a pécsvárad kerület képviselőjévé választotta néppárti programmal.

Frey Kálmán, felsőházi póttag, a tőzsde alelnöke. 1862 máj. 25-én szü-

letett Győrött. A budapesti kereskedelmi akadémia elvégzése után kereskedelmi pályára lépett s rövidesen számottevő tagja lett a magyar gazdasági életnek. A pénzügyi és gazdasági miniszteriumok minden fontosabb kérdésben meghallgatták szakvéleményét. A napi pártpolitikába soha sem

kapcsolódott be, kizárólag pénzügyi és közgazdasági politikával foglalkozott. Érdemei elismerésül 1914-ben a király a III. osztályu vaskoronarenddel tüntette ki. 1918 óta a budapesti tőzsde alelnöke. 1921-ben kapta a kormányfőtanácsosi címet.

Frey Vilmos dr. (készmárki), országgyűlési képviselő. 1883-ban született Esztergomban. A középiskolát a kassai premontrei főgimnáziumban végezte, majd a budapesti tudományegyetem jogi és államtudományi fakultását hallgatta. Tanulmányutjai során megfordult Német-, Francia-, Olaszországban és Svájcban. 1905-ben Esztergom vármegye szolgálatába lépett, 1922-ben a vármegye főjegyzője, 1924-ben pedig Komárom-Esztergom egyesített vármegyéek árvaszéki elnöke lett. A világháboruban mint tartalékos főhadnagy, majd kapitány vett részt a volt cs. és kir. 13-ik huszárezred kötelékében. 1916 augusztusában az orosz harctéren súlyosan megsebesült és emiatt felmentették. Vitéz magatartásáért többször kitüntették. A forradalom kitörésekor megszervezte Esztergomban a polgárőrséget és annak parancsnoka volt a kommun kitöréséig. A vezetése alatt nagy önfeláldozással működő polgárőrségnek volt köszönhető az, hogy a városban a forradalom ideje alatt a legkisebb rendellenesség sem fordult elő. A törvényhozásnak első ízben tagja. A dorogi választókerület küldötte be az országgyűlésbe a keresztény gazdasági és szociális párt programjával.

Friedrich István, volt miniszterelnök, országgyűlési képviselő. 1883-ban született Malackán, Pozsony vármegyében. Középiskolai tanulmányait a pozsonyi főreáliskolában végezte, azután pedig a budapesti műegyetem

hallgatója volt, ahol mérnöki oklevelet kapott. Ezenkívül jogot is hallgatott Budapesten és Berlinben. Tanulmányainak befejeztével Berlinben az Allgemeine Elektrizitätsgesellschaft-nak volt a mérnöke, majd főmérnöke. 1908-ban gépgyárat alapított Mátyásföldön, melytől 1920-ban megvált. A világháboruban mint tüzérfőhadnagy vett részt. Neve a politikai életben a Károlyi - forradalom idején kezdett szerepelni. Résztvett közvetlenül a háboru kitörése előtt Károlyi amerikai körútján. Hadügyi államtitkára volt a Károlyi kormányznak. A híres „láncchidi csatának“ egyik vezére volt. Később aztán, mikor látta, hogy a helyzet mindjobban balra tolódik, kivált a Károlyi-kormányból. A proletárdiktatura alatt fontos szerepe volt minden ellenforradalmi mozgalomban. A vörösök letartóztatták és halálra ítélték, de sikerült megmenekülnie s rejtkehelyéről azután is részt vett a mozgalom vezetésében, amíg 1919 aug. 6-án a cselekvés terére lépett. Eltávolította a proletárdiktatura bukása után alakult Peidl-kormányt s megalakította a nemzeti kormányt, amelynek miniszterelnöke lett. Helyzete a román megszállás alatt rendkívül súlyos volt, a románok nemcsak a kormányzása elé gördítettek nagy akadályokat, hanem élete ellen is törtek s egy ízben csak az angol és az amerikai misszió gyors közbelépése mentette meg az elfogatástól. Mikor 1919 novemberében Clerk közbenjárására megalakult az összes pártok részvételével a koncentrációs kormány, a hadügyi tárcát vállalta. Mint hadügyminiszternek jelentékeny része volt a nemzeti hadsereg megszervezésében. A Huszár-kormány lemondásával ő is megvált tárcájától. A miniszterelnöksége alatt alakult Keresztény Nemzeti Pártnak elnöke volt s ő vitte keresztül ennek a pártnak a keresztényszocialista párttal való egyesülését. Az új párt a „Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártja“, nagy sikerrel vett részt a nemzetgyűlési választásokon, amelyeket az ő választójogi rendelete alapján tartottak meg 1920 januárjában. A kormányból való távozása után a politikai

események lassanként ellenzékbe sodorták. Néhány társával kivált a Keresztény Nemzeti Egyesülésből s külön pártot alapított, mely később a „Keresztény kisgazda, földmives és polgári párt” nevet vette fel s melynek ő maga állott az élén 1921. végéig, amikor a pártvezérséget az ő elnökleme mellett Andrássy Gyula gróf vette át. Pártja élén tevékeny részt vett a nemzetgyűlés vitáiban, de elmaradt a Ház üléseiről, amikor Tisza István meggyilkolása miatt indított bűnperben az ügyészség vádat emelt ellene. A nemzetgyűlés saját kérelmére bizonyos megkötésekkel felfüggesztette mentelmi jogát s 1921 nyarán hónapokig állott a bűnper középpontjában, míg az ügyészség július 9-én az ellene emelt vádat el nem ejtette. Kevéssel utóbb egyik vezére volt a nyugatmagyarországi felkelésnek. Mivel azonban az antant szeptember 7-iki jegyzékében Nyugat-Magyarországból való eltávolítását követelte s a kormány e követelésnek engedni volt kénytelen, ebbeli szerepének hamarosan vége szakadt. IV. Károly király októberi visszatérési kísérletekor a kormány elfogatta s néhány napon át őrizetben tartotta, a husvéti királylátogatás alkalmával pedig sürgönyi parancsra szabad mozgásában megakadályozták. Mindezek a dolgok csak fokozták ellenzéki magatartásának hevesességét. Az 1922-iki általános nemzetgyűlési választásokon Zalaegerszegen és Hajduböszörményben kisebb-ségben maradt, de a budapesti déli lajstromos kerületben, mint pártjának, az Andrássy-Friedrich-pártnak listavezetője, mandátumot kapott. 1923-ban, a török-görög háború befejeztével, Kis-Ázsiába utazott és Kemal pasának diszkardot vitt a keresztény és nemzeti alapon álló pártok nevében. 1925-ben, a fővárosi törvényhatósági választásokon, a belvárosi kerületben mint listavezető, bizottsági taggá választott. A nemzetgyűlésen mindvégig erős ellenzéki álláspontot foglalt el, mint pártonkívüli keresztény ellenzéki. Emlékezetes az Eskütt-üggyel kapcsolatosan tett folyosói nyilatkozata (1924 november 28.), amely végeredményben előidézője volt több képviselő karhata-

lommal történt eltávolításának. Az 1926. évi országgyűlési képviselőválasztáson paktumos listán kapott mandátumot a budapesti déli kerületben. Habár a választások folyamán a keresztény gazdasági és szociális párttal közös listán indult, ellenzéki pártállását meg nem változtatta és a képviselőházban is a keresztény ellenzékhez tartozik.

Frigyas királyi herceg, felsőházi tag. 1856. jun. 4-én született a morvaországi Gross-Seelowitzban, mint Károly Ferdinánd főherceg és Erzsébet főhercegnőnek, József nádor leányának legidősebb fia. Tescheni herceg. Fiatalon lépett a hadseregbe. 1871. márc. 14-én, mint a császárvadászok hadnagya szolgált Tirolban, 1873-ban főhadnagy, 1875-ben százados, 1876-tól 1886-ig pedig előbb, mint őrnagy, később, mint alezredes és ezredes a 42-ik, majd a 13-ik gyalogezredben szolgált. Hosszabb időt töltött Krakkóban, ott az 52-ik gyalogezred parancsnoka volt, innen Linzbe nevezték ki a 18-ik gyalogezred parancsnokává. 1882-ben letepszik le Pozsonyban, mint a 27-ik gyalogezred parancsnoka, vezérőrnagyi rangban. Ettől fogva állandóan Pozsonyban lakik, ahol feleségével, Croy-Dülmen Izabella hercegnővel, nagy népszerűsége tesz szert. 1889-ben kitünteti magát a kishéri hadgyakorlatokon és ekkor a pozsonyi V-ik hadtest parancsnokává nevezik ki. 1894-ben tábornoszernagy lesz, 1905-ben csapatfőfelügyelő, 1907-ben pedig az osztrák Landwehr főparancsnoka. Nagy katonai tudását, buzgalmát és éleslátását I. Ferenc József azzal honorálja, hogy 1910-ben a legmagasabb és legnehezebb katonai hivatalt bizza rá: kinevezi az egész hadsereg főparancsnokává. Német, spanyol, orosz, bajor, württembergi ezredek tulajdonosa. Ő készíti elő az osztrák-magyar hadsereget arra, hogy egy esetleges háborúban megállhassa a helyét. Bélyei hires vadászterülete, amelyet Albrecht főhercegtől örökölt, találkozóhelye lesz Európa legelőkelőbb urainak; itt látja vendégül Vilmos német császárt is. A király, aki igen nagyra becsüli Frigyas főherceg tehetségét és buzgalmát: legmagasabb rendjeivel tünteti ki, az aranygyapjas-renddel, a Szent István-renddel és a gyémántos katonai érdem-

keresztet adományozta neki. Hohenberg Zsófia hercegnő, még mint Chotek Zsófia grófnő az ő udvaránál teljesít társalkodónői tisztelet és itt ismerkedik meg Ferenc Ferdinánd trónörökösével is, kinek később felesége lesz. A világháborúban vállalja a hadbaszállt csztrák-magyar hadsereg főparancsnokságának vezetését s Teschenből irányítja ezeket a nehéz és életbevágóan fontos hadműveleteket. Több ízben tesz személyesen jelentést I. Ferenc Józsefnek, majd IV. Károlynak és Vilmos császárnak is. Előbb vezérezredessé, majd tábornaggyá nevezi ki a király, aki összes legnagyobb kitüntetései elhalmozza és elnyeri a német császártól a Vaskereszt I. osztályát a gyémántokkal és a Pour le Merite I. osztályát is. A háborús összeomlás után Svájcba költözik, ahonnan a kommunizmus bukása után jön haza, hogy átvegye magyaróvári híres gazdaságát, amely az ő kezelésében Európa egyik legkiválóbb mintagazdaságává emelkedik. Óriási kiterjedésű bélyei uradalmának nagyobb részét elveszik a jugoszlávok, tescheni gyönyörű gazdaságát pedig a csehek.

Fromm Lajos dr., ügyvéd. 1867. dec. 11-én született Gyömrőn. Tanulmányai elvégzése után, mint ügyvédjelölt Eötvös Károly mellett dolgozott, majd 1902-ben

megszerezve az ügyvédi diplomát, önállóította magát. Tagja a budapesti ref. egyház-köztség presbiteriumának és ügyésze a dunamelléki ref. egyházkerületnek. 1929. jan. 1. óta tagja a m. kir. Kuria ügyvédi taná-

csának. Több törvényjavaslat előkészítésében vett tevékeny részt. A magyar jogfejlődés kérdéséről számos tanulmánya jelent meg.

Frommer Rudolf, a felsőház tagja. Gazdaságpolitikai téren igen nagy szerepet játszott és a magyar gazdasági élet sok fontos eseménye fűződik az ő nevéhez. 1895-ben az ő kezdeményezésére történt, hogy a gabonahatáridő-üzletet girószzerűen rendezték és a giró- és pénztáregylet keretébe bevonták. Szerkezeteivel és szabadalmaival kapcsolatban ő teremtette meg Magyarorszá-

gon a pisztolygyártást és a sörétes puskák nagyban való készítését. A magyar fegyver- és gépgyár igazgatója.

Frühwirth Mátyás, országgyűlési képviselő. 1889-ben született Vecsésen. Középiskolai elvégzése után jogot hallgatott, majd bekapcsolódott a keresztényszocialista munkásmozgalomba és hosszabb időn át vezette a keresztényszocialista szakszervezetek központi irodáját. Tanulmányutjai során megfordult Németországban, Olaszországban, Szerbiában és Romániában, valamint a legtöbb közép-európai államban, ahol különösen a munkáskérdéseket tanulmányozta. A világháború alatt katonai szolgálatot teljesített, az összeomlás után pedig résztvett a keresztényszocialista szervezetek újjászervezésében, valamint a keresztény nemzeti párt létesítésében. A kommunizmus bukása után a keresztény nemzeti egyesülés pártjának igazgatója lett s ennek programjával választotta meg az első nemzetgyűlési választásokon a soroksári választókerület. Hosszabb időn át szerkesztette a Keresztény Kultura című tudományos folyóiratot s emellett állandó munkása volt a napisajtónak. A második nemzetgyűlésbe a somorjai választókerület küldötte be a keresztény gazdasági és szociális párt programjával. Az új országgyűlésben ugyancsak a somorjai kerületet képviseli.

Fuss Nándor, volt országgyűlési képviselő. 1853-ban született. Középiskolai elvégzése után 1880-ban Grácban gyógyszerészeti oklevelet szerzett, majd 1885-ben Alsólendván gyógyszerterületet nyitott. 1910-ben az alsólendvai kerület megválasztotta képviselővé nemzeti munkapárti programmal.

Fülöpp Béla dr., volt országgyűlési képviselő. 1863-ban született. Jogi tanulmányait Budapesten és Lipcsében folytatta. 1905-ben választották először országgyűlési képviselővé a lippai kerületben s ezt a mandátumát több cikluson át megtartotta. Károlyi Gyula gróf szegedi ellenforradalmi kormányában közlekedésügyi miniszter volt. A románok bevonulása óta Erdélyben, Temesvárott lakik s egy ízben szenátorrá is választották magyarpárti programmal. A Magyar Párt temesvári tagozatának 1926-ig elnöke volt.